27/09/2019

Την Αγιοκατάταξη του Παπά Ζαχαρία εισηγείται η Μητρόπολη Κωνσταντίας

Εκκλησία της Κύπρου / Ι.Μ. Κωνσταντίας και Αμμοχώστου

Την Αγιοκατάταξη του Παπά Ζαχαρία το λείψανο του οποίου εντοπίστηκε πρόσφατα στο εξωκλήσι της Παναγιώτισσας στο Παραλίμνι, εισηγείται η Μητρόπολη Κωνσταντίας – Αμμοχώστου. Ο ιερωμένος είχε απαγχονιστεί από τους Τούρκους το 1573 – 74.

Σε δηλώσεις του στο ΚΥΠΕ, ο Μητροπολίτης Κωνσταντίας – Αμμοχώστου Βασίλειος ανέφερε ότι «επειδή το εξωκλήσι της Παναγιώτισσας που είναι αφιερωμένο στην Κοίμηση της Θεοτόκου και βρίσκεται σε μικρή απόσταση από τον Πρωταρά, χρειαζόταν ανακαίνιση, αποφασίστηκε όπως προχωρήσουμε με ‘τυφλά μάτια’ στο τι θα εντοπίσουμε όταν άρχιζε το έργο. Σύμφωνα με την ιστορία που έχει καταγραφεί, γύρω στον 15ο αιώνα στη Μυτιλήνη εμφανίστηκε μια θανατηφόρα ασθένεια, η οποία ανάγκασε ομάδα ανθρώπων να φύγουν και να έρθουν μαζί με τον ιερέα, τον Παπά Ζαχαρία και να κατοικήσουν στη περιοχή».

Πρόσθεσε ότι επειδή στην Παναγιώτισσα υπήρχε πηγαίο νερό, οι Τούρκοι γύρω στο

1573 – 74 ήθελαν να το μεταφέρουν στην Αμμόχωστο. Ωστόσο όταν οι κατακτητές πήγαν στη περιοχή, οι κάτοικοι αντιστάθηκαν με αποτέλεσμα οι Τούρκοι να ζητούν την τιμωρία όλων. Ο Παπά Ζαχαρίας βγήκε μπροστά και ανέλαβε την ευθύνη, με αποτέλεσμα να γλυτώσει μεν τους κατοίκους από βέβαιο θάνατο, αλλά συνελήφθη, μεταφέρθηκε στην Αμμόχωστο και την επομένη οι Τούρκοι τον επέστρεψαν αποκεφαλισμένο στην Παναγιώτισσα.

Ανέφερε ακόμα ότι ήταν γνωστό πως ο Παπά Ζαχαρίας είχε ταφεί στο χώρο της Παναγιώτισσας, χωρίς όμως να προσδιορίζεται ο ακριβής χώρος.

Πρόσθεσε πως «όταν άρχισαν τα έργα ανακαίνισης του εξωκλησιού, ζήτησα από τον εργολάβο να γίνουν τρία ιερά αντί του ενός που υπήρχε, να γίνει καλύτερη θεμελίωση του κτιρίου και να μεγαλώσουν οι «ηλιακοί» που υπήρχαν. Με την ανασκαφή που έγινε για θεμελίωση του κτιρίου κάτω από το παράθυρο του ιερού εντοπίστηκε λείψανο, που ήταν θαμμένο καθιστό με το κεφάλι του να είναι τοποθετημένο στα γόνατα».

Υπολογίζουμε, συνέχισε ο Μητροπολίτης ότι «το λείψανο ανήκει στον Παπά Ζαχαρία, αφού την εποχή εκείνη τους ιερείς και αρχιερείς τους έθαβαν καθιστούς. Στην προκειμένη περίπτωση με το κεφάλι του νεκρού να βρίσκεται στα γόνατα, ήταν προφανές ότι ο θάνατος προήλθε από αποκεφαλισμό και είμαστε σίγουροι ότι εντοπίσαμε το λείψανο του Παπά Ζαχαρία. Το λείψανο δόθηκε στο Ινστιτούτο Γενετικής και Νευρολογίας για τις απαραίτητες έρευνες, από εξετάσεις έχει επιβεβαιωθεί ότι ανήκει στην περίοδο του 1570 και τώρα αναμένουμε να μας επιβεβαιώσουν την αιτία θανάτου, δηλαδή τον αποκεφαλισμό».

Ανέφερε ακόμα ότι «στην τελευταία συνεδρία της Ιεράς Συνόδου, αρχές Σεπτεμβρίου, έγινε συζήτηση για τον τρόπο με τον οποίο η Εκκλησία της Κύπρου θα λάβει μέρος στους εορτασμούς που θα γίνουν με την ευκαιρία των 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης 1821 – 2021. Μεταξύ των εισηγήσεων ήταν και η πρόταση για αγιοποίηση του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, ενώ εγώ πρότεινα την αγιοποίηση και των κληρικών που σφαγιάστηκαν την περίοδο της 9ης Ιουλίου 1821, δηλαδή 210 κληρικοί και αρχιερείς».

Με αφορμή λοιπόν τη συζήτηση που έγινε, ο Μητροπολίτης Κωνσταντίας αναφέρθηκε στον εντοπισμό του λειψάνου του Παπά Ζαχαρία της Παναγιώτισσας, που ο απαγχονισμός του έγινε στην αρχή της Τουρκοκρατίας, και εισηγήθηκε στον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο όπως παρουσιάσει τον σχετικό φάκελο που ετοιμάζεται ενώπιον της Ιεράς Συνόδου για έγκριση, με στόχο να αποσταλεί στο Οικουμενικό Πατριαρχείο προκειμένου να «ενταχθεί ως άγιος, ιερομάρτυρας της Εκκλησίας της Κύπρου».

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση συνέχισε, «η εισήγηση έγινε αποδεκτή από την Ιερά Σύνοδο και μάλιστα ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος, μου ανέθεσε να ηγηθώ Συνοδικής Επιτροπής η οποία θα εξετάσει όλα τα θέματα που αφορούν το ζήτημα της αγιοποίησης, να καταρτίσουμε τους αναγκαίους φακέλους, σύμφωνα με την διαδικασία, για να δοθούν στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, για την τελική απόφαση ένταξης τους στο Αγιολόγιο».

Απαντώντας σε ερώτηση ο Μητροπολίτης Βασίλειος είπε ότι «αναμένουμε πως κάτω από το πάτωμα της εκκλησίας πιθανόν να εντοπιστεί και το λείψανο του κτήτορα, αφού την τότε εποχή συνήθιζαν να θάβουν τον κτήτορα μέσα στην εκκλησία καθώς και άλλα ευρήματα. Η συγκεκριμένη περιοχή πιθανόν να έχει σπήλαιο και κρύπτη όπου αναμένουμε ότι θα εντοπιστούν και άλλα ευρήματα».

Είπε επίσης πως «κατά τη διάρκεια των εργασιών στο εξωτερικό του εξωκλησιού έχει ανασυρθεί επιτύμβια στήλη που είναι της ελληνιστικής περιόδου με πιθανότατα επιγραφή του τελευταίου βασιλιά της Σαλαμίνας. Αυτό δεν έχει ακόμα επιβεβαιωθεί από το Τμήμα Αρχαιοτήτων το οποίο πήρε την στήλη για εξετάσεις, ωστόσο χρησιμοποιώντας ειδικό πρόγραμμα φαίνονται οι λέξεις «βασιλέως και Νικοκρέοντος» που ήταν ο τελευταίος βασιλιάς της Σαλαμίνας.

Σε άλλη ερώτηση ο Μητροπολίτης απάντησε ότι «η πρώτη εντύπωση είναι πως το έδαφος στη περιοχή είναι το πλέον ενδεδειγμένο για ταφή και πιθανόν να εξευρεθούν όχι μόνο τάφοι αλλά και σπήλαια. Επιθυμία μου είναι να μελετήσω την ιστορία του εξωκλησιού, κάτι που ήδη ανέφερα στο Τμήμα Αρχαιοτήτων, οπότε οι ανασκαφές θα συνεχιστούν για να δούμε τι άλλο μπορεί να εντοπιστεί στη περιοχή, ενώ θα διαφανεί και κατά πόσον υπήρχε εκεί παλαιότερη εκκλησία».

Ανέφερε ακόμα ότι «ο Δήμαρχος Παραλιμνίου Θεόδωρος Πυρίλλης επέδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα ανευρεθέντα στη περιοχή και παραχώρησε δύο εργάτες του Δήμου για να βοηθήσουν στις ανασκαφές» εκφράζοντας ταυτόχρονα τις ευχαριστίες του για τη βοήθεια.

Πηγή: ΚΥΠΕ